

רמ"א מנה עם אשתו ורודי כן-גוריון כפארים
בעמוד הראשון — תמונה בגודל גלויית-דואר

אנשי הברירה. לוסין ביקש שאנסה לאתר אותו.
צחקתי עליו, אבל אחר-כך טילפנתי ל- לובה אליאב, ספק בבדיחה ספק ברצינות, ושאלתי אם הוא זוכר אותה. הוא זכר ששמה היה לוצ'יה, והוא העיר שהכתובת המופיעה בספרו היא כתובתה: רחוב גאריבאלדי בעיר גאליפולי שבתחתית המגף האיטלקי. לא גאליפולי שב- תורכיה.

לקחתי מלובה את התמונה, שיכפלתי, הגדלתי ושלחתי כמה עותקים ליאיר קורן. ביקשתי ממנו שינסה לאתרה. יאיר נסע לגאליפולי והתחקה על עיקבותיה. עד מהרה הוא למד שכל בחורה שניה בדרום-איטליה שמה לוצ'יה, וכל בחורה שלישית היא זונה. במישטרה שם צחקו עליו. כאשר השלמנו את הראיונות האיטלקיים לעמוד האש, אחרי שעלינו מהחוף המערבי רבי דרך מילאנו עד לקאזורה שבגבול איטליה-אוסטריה וירדנו לרומא — שם ראינו את אנדריאטי — גותרו לנו עוד יומיים. אז החלטנו לקחת את הסיכון. נסענו עם כל הצוות, במשך שמונה שעות, מרומא עד לגאליפולי, והגענו למחרת.

נכנסנו למישטרה. קצין המישטרה, ש- התעורר ושראה את יאיר, ידע מיד את מה שאנחנו מחפשים, ואמר שהוא עוד לא מצא אותה. אבל הוא החליט לתת לנו לעזרה בלש, שלדבריו מצליח לאתר אפילו אנשים שנפלו לתוך ביב של שופכין.

נכנסנו לעיר-העתיקה של גאליפולי, מקום שדומה במקצת לעכו העתיקה. רחובות צרים, בתים ישנים, ממש מקום מימי הביניים. בראש הלך הבלש, אחריו יאיר קורן, אחריהם הצלם והמקליט, ובסוף אני. מצאנו את רחוב גאריבאלדי. המקום ממש תאם לתיאור שלושה אליאב הביא בסיפור. היינו מאוד מאושרים. אז יצאה אלינו איזו אשה זקנה. הראינו לה את התמונה. שאלנו אם היא מכירה. היא אמרה, לא! אחר-כך יצאה גם אחותה, גם היא זקנה, וגם היא לא הכירה. שתיהן היו לבושות בשחורים. אבל המקום נראה לי כמקום שאין בו תחלופה גדולה של דיירים, המקום נראה כמקום שאדם נולד ומת בו, ולכל היותר עובר לפינה השנייה של הרחוב. היתה לי הרגשה שלוצ'יה נמצאת בקרבת מקום.

בינתיים יצאו כל הנשים לחלונות ול- מרפסות, לשאול מי, מה ואיך. ואף אחד לא מכיר.

ואז אמר הבלש שכדאי ללכת לחנות-מכולת. שם תמיד יודעים את הכל. הוא נכנס ויצא כעבור רגע, ואמר שבעלת-המכולת מבקשת שהסיניורה תכנס. או נכנסתי והצגתי את עצמי בבונז'ורנו, איו, טלוויזיוני יוראלינה, ג'ירולמיניה... ושאלתי על לוצ'יה בבלייל לשונות של עברית, ערבית, אנגלית ואיטלקית. היא הבינה אותי מצויין.

הסברתי לה שהיא עזרה לאיש חשוב מאוד בירושלים בימי המלחמה, והאיש רוצה להודות לה, ללוצ'יה. אז היא התייבונה בתמונה, ואמרה שהיא לא מכירה את לוצ'יה. אבל אולי השכן מכיר. היא שלחה את בעלה לשכן. שני הגברים שרו-חחו בינינו עם התמונה בידים.
אז אחד מהם אמר, איננה מנוטה, והלך וחזר עם אשה שמנה, יפה, עם שיער שחור, עם שדיים ותחת גדולים. משהו ים-תלכוני. וזאת היתה לוצ'יה.

הסתכלתי עליה ואמרתי שיש לה דריי-שת-שלום מאליאב, היא מיד אמרה לכות, סיניור אמנון! ושמתינו התחלנו לבכות מהתרגשות ונפלנו אחת אל זרועות האחרת.

היא לקחה אותנו לבית שלה. היא כי נראה עוסקת עדיין באותו מיקצוע, וגם היה לה לא איוה קליינט, שאותו הציגה כבן-דוד שלה. היא מתגוררת במין חדר-מרתף גדול, שבמרכזו מיטה ענקית, ועליה כסוי ישל משי ומלמלה. פרחים מפלס-טיק, וישו מסביב על הקיר.

היא שבה וסיפרה לנו את כל הסיפור של לובה אליאב. סיפרה כיצד בעלת בית זונות אחת הסגירה את כל אלה שהסתחרו אצלה, ולעומתה, כיצד שחיא, לוצ'יה עשתה את הכל מפני שהארצישראלים נראו כל-כך מיסכנים. היא גם סיפרה ש- קפיתו מריו, שהיה חבר שלה, ביקש ממנה שפטרם עליהם, מפני שחברים טובים, אבל היה דבר מאוד עצוב, כאשר לפי תע היא שאלה מדוע לא שמע מכל אלה שהצילה במשך כל השנים הללו. מדוע הם לא כתבו לה? והשאלות שלה נאמרו בעצבות. ואחרי שצילמנו, לקראת הסוף, לא ידעתי איך לשלם לה. לשלוח לה שיק של רשות-השירות, את שכר המרואיינים העלוב. אז הלכתי לחנות-מכולת, קניתי שם 2 קילו קפה, בונבוניי-

רה גדולה, שקית גדולה של סוכריות ו- נקניק איטלקי גדול, והבאתי לה את זה כמתנה.

אחר כך, כאשר חזרתי לארץ, טילפנתי ללובה אליאב ואמרתי לו שמצאנו אותה. הוא השתגע מזה. סיפרתי לו את כל עניין החיפוש והפגישה, ואמרתי לו שיהיה מאוד יפה כלפי לוצ'יה אם ארבעת אלה שהיא הצילה יזמינו אותה לביקור בארץ. הקדור-שה לה כנוצריה. כעבור שבוע טילפן אליי אב וסיפר כי קיבל מאל-על כרטיס טיסה ללוצ'יה, והם, הארבעה שנצלו על-ידה, סיכמו לארח אותה בארץ, ולהתחלק באי-רוח. הוא שלח לה מיכתב לאיטליה, שבו הזמין אותה. כעבור זמן הגיעה ממנה תשובה, שבה היה כתוב שהיא עסוקה מדי. לדברי יאיר קורן, לוצ'יה פשוט פחדה. היא מעודה לא יצאה מתחומי עירה, גא-ליפולי. היא אף פעם לא נסעה אפילו לרומא. אז שהיא תטוס לארץ-ישראל ב- אווירון?

מונולוג של

לוחמת לח"י

יותר מ-40 לוחמי לח"י השתתפו בהתיקפה על בתי-המלאכה של הרכבת. הם השמידו קטרים, מנופים ומיתקנים. בנסיון-גתם נתקלו במארב, שבו נהרגו 19 מתבי-ריהם. 23 לוחמים — בהם ארבע בחור-רות — נפלו בשבי. במישפט נפסק לבחור-רים גורדין מוות ולבחורות מאסר-עולם. אחת הבחורות היא אסתר בקמן, שקטע קצר מעדותה מופיע בפרק זה.

הנה עדותה:

כל הפעולות בלח"י נערכו בלילות, כאשר הישוב ישן. אנחנו יצאנו לפעולות. הייתי בדרך כלל מתחמקת בלילות מהי-מיטה, על הפגימה לובשת מכנסיים, וכי-

אשר הייתי מסיימת הייתי מסתננת חזרה למיטה.

הנה, באחד הלילות, פעלנו באיוור של דרום תל-אביב... ואני מרגישה צעדים, וכי-אשר התקרבתי לאחת מפילות-הרחוב, התי-בונגמי וראיתי את אבי. הדבקנו אז כרו-זים. הוא ניגש אל הקיר, קרא את הכתוב... כאשר שבתי הביתה, נכנסתי חזרה למי-טה... כעבור כמה ימים אבא תפס אותי לבד, ואי הסתבר לי שהוא כל העת ידע, וזאת אומרת הוא הרגיש שבלילה אני נעל-מת. הוא רק לא ידע בדיוק מה אני עו-שה. ואז הוא אמר לי: "אני גאה ואני חרד..."

...השתייכתי למחלקת-הפעולות. אני גם קודם (לפעולת בתי-המלאכה) השתתפתי בכמה פעולות. זו לא היתה הפעולה הרא-שונה שלי. מי שהחליט החליט שאני בין המשתתפות...

למעשה זו היתה הפעולה הראשונה ש-יחד כל-כך הרבה אנשי-לח"י השתתפו ב-בה. זאת אומרת מבחינת המימדים... בדרך-כלל פעלנו בקבוצות הרבה יותר קטנות... קודם כל קיבלנו לפני הפעולה הסבר על אופי הפעולה. האנשים שנבחרו להש-תתף נלקחו כמה פעמים למקום. כדי להי-כיר את דרכי הנסיעה. ביום הפעולה התי-אספנו — אני כבר לא זוכרת את שם המקום, ליד כפר-איתא. באיוושהי חורשה, ששם קיבלנו הסבר אחרון...

אני הייתי צריכה, ביחד עם עוד בחור אחד, להניח מוקשים לאורך מסלול מסויים. כך יצאנו חוליות חוליות. קיבלנו את הסימט הנסיעה. כולנו תודרכנו איך לח-זר... התייררו שקיבלנו, במיוחד אלה ש-היו צריכים לפרוץ לתוך בתי-המלאכה, היה להשתדל שלא יהיו קורבנות. לעשות את זה במהירות המכסימלית. הם נתקלו מיד במישמר, וגברו עליו. הם ביצעו את הפעולה, וחזרו ונסוגו. כאשר

שניים לא חזרו, חיכינו להם במקום הר-נסיעה...

לא היה תיאום בזמנים. הפעולה בתוך בתי-המלאכה קצת התעכבה, מפני שהם רצו לפרוץ... היה אורי... היה אחד פתחיה, משה. היה עוד אחד שבאמת איני זוכרת כרגע את שמו. הם חזרו, ופתחיה לא חזר. הם פוצצו. פתחיה נפצע, והם הלכו לאסוף אותו.

העניין עם פתחיה הוא תעלומה גדולה מאוד. כי עד היום אין יודעים היכן הוא. הוא לא הובא לקבר ישראל. פשוט לא מצאו אותו. הגופה נעלמה.

היו כל מיני שמועות על זה. אותו פתי-חיה היה בחור בלתי-רגיל. הוא היה נשוי. זמן קצר לפני הפעולה נולד לו בן. דרך אגב, הבן שלו עובד בטלוויזיה — אלי רייבנבך — זה היה האבא שלו...

היינו שש בנות, ותפקידן של הבנות היה תפקיד מיבצעי. הן חולקו ביחד עם הבנים לנוגות, להניח מוקשים, לאורך כל דרך הנסיעה...

"פתחיה היה היחיד שחסר. בדרך עוד הורדנו כמה בחורים שהיו פצועים, ואמרנו להם שיסתדרו בשטח. כי אנחנו היינו אמר-רים להגיע לקיבוץ יגור, שצריך היה לקי-בל אותנו. ובאמת, אלה שירדו לא נתפסו. הנסיעה החלה. אנחנו לא הסקנו להת-קדם הרבה (במשאית מכוסה בברונט) כאשר הוקפנו. זה היה קשה ממש להאמין מאיפה צצו כל-כך הרבה בריטים. היתה הרגשה שכל הבריטים הנמצאים בארץ-ישראל נמצאים באותו מקום...

קודם הם תפסו את המכונית, ואנחנו המשכנו לנסוע. לא ידענו שתוך כדי הקרב הזה, מפקד הפעולה נהרג. המכונית ירדה לתעלה, ואז מי שהיה סגן מפקד הפעולה, שישב בתוך המכונית, בעצם כבר לא היה לו מה לעשות, מפני שאנחנו היינו מוקפים בהמוך-המוך צבא, וציוו